

Medicéernas fall

Medicéernas fall

drama i fem akter

av Christian Lanciai (2010)

Personerna:

Påven Sixtus IV
Giacopo de Pazzi
Girolamo Riario
Montesecco
Bernardo Bandini
Antonio Maffei
Stefano da Bagnone
Lorenzo de' Medici
Poliziano
Kardinal Raffaello Riario
Sandro Botticelli
Lucrezia de' Medici
2 påvliga kammartjänare
Bertoldo, gammal skulptör
Angelo Poliziano
Pico della Mirandola
Michelangelo Buonarroti
Girolamo Savonarola
Piero de' Medici
Medlemmar av Florens Signoria
Påven Alexander VI Borgia
Cesare Borgia
Lucrezia Borgia
Fra Domenico
Fra Silvestro
en kapten med soldater
Kittelsällskapetets medlemmar
Gonzales
Davide Ghirlandaio
Fra Filippo Lippi
Pietro Perugino
Lionardo da Vinci
Antonio da Sangallo
Giuliano de' Medici
Rafael

Handlingen äger rum i Florens och Rom 1478-1514.

Copyright © C. Lanciai 2010

Akt I scen 1. Vatikanen.

Sixtus Vad spelar det för roll hur ni gör det bara ni gör det? Bespara mig alla detaljer. Jag ger er min påvliga välsignelse och absolution i förväg, och mer än så vill jag inte delta. Ni får själva bloda ner era händer bäst ni vill.

Jacopo de' Pazzi Det är för en god sak. Florens längtar efter frihet. Lorenzo de' Medici är en diktator som trampat republiken under fötterna, och folket är så mutat till förblindelse av hans prakt att de inte ser det själva.

Girolamo Bara vi får bröderna ur vägen löser sig allting av sig själv. Det ska nog bli lätt att ordna då de aldrig anar en sammansvärjning.

Pazzi De är så berusade och bortskämda av sin makt och rikedom att de går som på moln i fullkomlig naivitet och inbillar sig att alla älskar dem.

Sixtus Vi har fått nog av detta fritänkarvälde i Florens. Det är en alldeles för öppen och inflytelserik stad där snart sagt varenda heresi kan få fotfäste och spridas över Europa. Det var alldeles tillräckligt illa att de upptäckte att kejsar Konstantins gåvobrev till kyrkan var en förfalskning. Det blottläggandet har vållat kyrkan oreparerbar skada.

Girolamo Men det *var* en förfalskning, morbror.

Sixtus Det hör inte hit. Det spelar ingen roll. Avslöjandet var ett oförlåligt slag under bältet på kyrkan.

Pazzi Bara vi får Medicéerna ur världen kan kyrkan ta över Florens igen och styra republiken.

Sixtus Det är därför jag mobiliserat min systerson här till att åtgärda saken. Han kan sedan ta över Florens.

Pazzi Ursäkta mig, ers helighet, men det bestämmer republiken.

Sixtus Nej, det bestämmer jag. Jag vill att min systerson tar över Florens och grundar en dynasti där. Därför åtar han sig besväret att röja Medicéerna ur vägen åt er. Är ni inte nöjda med det så kan ni gå.

Pazzi Vi behöver er systerson som organisatör av det hela.

Sixtus Jag menar det. Vi behöver alla varandra.

Girolamo Alltså är vi överens. Låt oss nu inrikta oss på den praktiska planeringen. Ingenting får gå fel.

Sixtus Bra, min käcke systerson. Sätt i gång. Låt huvudena rulla.

Scen 2. Florens.

Pazzi Mina herrar, vi har problem. Vi kan inte utföra kuppen vid banketten i kväll.

Montesecco Varför inte det? Vad har hänt?

Pazzi Giuliano de' Medici är sjuk. Han kommer inte till banketten.

Bernardo Bandini Vad gör vi då? Inställer hela föreställningen? Det vore synd.

Pazzi Vi måste undanröja båda samtidigt. Det är kuppens enda möjlighet att lyckas. Kan vi inte det är det bäst att låta bli och invänta ett senare tillfälle. Emellertid har jag tänkt ut en plan B.

Bandini Berätta.

Pazzi Högmässan i katedralen i morgon. Det är vår enda chans.

Montesecco Inför altaret?

Pazzi Ingen misstänker något. Gör vi det just under elevationen när alla böjer knä kan vi inte misslyckas. Kyrkan är då full, och det blir lätt för oss att komma undan.

Montesecco Ursäkta mig, men ni vill således lägga helgerån till den redan fulla meritlistan av det planerade brottet. Ni ämnar mörda era värdar som bjudit er på fest och middag och det mitt under gudstjänstens heligaste ögonblick framför altaret.

Pazzi Drar du dig ur, Montesecco?

Montesecco Ja, jag drar mig ur. Jag är trots allt i påvens tjänst.

Pazzi Då måste vi ha en annan som kan likvidera Lorenzo.

Bandini (till två präster) Vad säger ni, mina bröder? Kan ni ta hand om saken?

Antonio Maffei Varför inte?

Stefano da Bagnone Hans helighet vill ju bli av med Lorenzo il Magnifico. Då får vi väl se till att vi gör oss av med honom.

Bandini Så ska det låta.

Pazzi Då är saken klar. Antonio Maffei och Stefano da Bagnone tar hand om Lorenzo, och Bernardo och Francesco åtar sig Giuliano i det sanningsens ögonblick när hostian höjes i förvandlingen under högmässans höjdpunkt när alla knäfaller. Är allting klart?

Bernardo Fullständigt klart.

Pazzi Det är bra. Lycka till, mina herrar. (*sällskapet upplöses*)

Scen 3. Palazzo Medici.

Lorenzo (ensam) Vad gjorde jag för fel? Hur kunde detta totala hat uppstå som från ingenstans i total motsättning mot allt vett och förnuft? Har vi då i tre generationer förgäves slitit ut oss för vettets och rationalismens skull, kulturen och förnuftet, kunskapen och bildningen? Nej, det kan inte ha varit förgäves. Detta är en främmande mardröm som stör oss blott tillfälligt för att gå över och försvinna. Detta utbrott av vanvett kan man inte ta på allvar och får man inte ta på allvar. Det är för omänskligt. Och som om det inte räckte med min bror som offer, Florens ädlaste och bästa människa, pågår nu denna onda cirkel av hämndmassakrer över allt... Nej, det är för mycket. Jag kan aldrig mer bli lycklig och ung efter detta utan känner mig plötsligt äldre och mera utbränd än min farfar...

Poliziano Han är här.

Lorenzo Vem är här?

Poliziano Kardinalen. Vi har fått honom hit.

Lorenzo Dagens första och enda goda nyhet. Visa in honom genast. Kanske kan han få mig att förstå detta. (*Poliziano hämtar in kardinal Raffaello Riario.*)

kardinalen (förkrossad) Magnifico, ni har räddat mitt liv.

Lorenzo Tyvärr det enda jag lyckats rädda denna olycksdag. Vad vet ni om komplotten, kardinal? – Stanna, Poliziano. Delta gärna i samtalet.

kardinalen Jag utnyttjades av Jacopo di Pazzi och Girolamo Riario för deras syften. Hade jag anat omfattningen av deras komplott hade jag vägrat samarbeta.

Lorenzo Naturligtvis. Som påvens trogne legosoldat Montesecco. Men vem bar ansvaret? Vem kläckte planen?

kardinalen Magnifico, även om Jacopo di Pazzi och Girolamo Riario utförde den hade den aldrig kunnat genomföras om inte hans helighet Sixtus IV själv krävt dess genomföring.

Lorenzo Påven själv.

kardinalen Ja.

Lorenzo Är han då inte en människa? Kan han hålla sig fri från ansvar i denna tragedi? Min ende bror och släktens bästa Medici mördad bakifrån mitt under katedralens högmässa under dess heligaste ögonblick utan att han gjort en fluga för när eller kunnat försvara sig, och 80 medlemmar av era släkter massakrerade av folket som resultat inklusive vår ärkebiskop, som var delaktig i komplotten. Vad är det för en påve?

kardinalen Vi kan inte döma honom.

Poliziano Han är redan fördömd.

Lorenzo Kanske det. Men om påvedömet urartat till en sådan rутtenhet, vad kan vi då vänta oss av Rom i framtiden?

Poliziano Ingenting gott.

kardinalen Det kommer andra påvar.

Poliziano Alla påvar har den fördelen med sig att de redan är gamla när de tillträder.

kardinalen Jag är rädd att det är er enda tröst i saken, Magnifico.

Lorenzo Ja, jag delar den rädslan.

kardinalen Vad tänker ni göra med mig?

Lorenzo Ingenting. Jag har lyckats rädda ert liv, men det är bäst ni stannar här några dagar inkognito för er säkerhets skull. Signorian och folket skulle genast hänga er om ni gav er till känna.

kardinalen Tack, Magnifico.

Lorenzo Ni blev utnyttjad av era släktingar och familjen Pazzi för att de skulle få möjlighet att mörda oss. Jag vill inte veta hur mycket ni visste om planerna, men ni visste inte vad ni gjorde. Det visste däremot de, och de flesta har blivit brutalt mördade genast, och många av dem var säkert mer oskyldiga än ni. 80 stycken har folket och Signorian krävt en fanatisk hämnd på för min bror. Det var det sista han hade velat. Lyckligtvis har han lämnat en späd son efter sig. Vi får trösta oss med honom i vår gränslösa tröstlöshet. Gå. Göm er. Jag garanterar er säkerhet här i palatset, och ni får stanna så länge ni vill, men går ni ut kan jag inte garantera er säkerhet.

Poliziano Kom, kardinal. Il Magnifico behöver vila.

kardinalen Jag önskar jag kunde trösta honom.

Poliziano Det kan ingen.

Lorenzo Inte hela Florens kan tröstas. Det blir aldrig sig likt mera. Jo, kanske. Poliziano, den där målaren är ju här. Visa in honom, är du snäll.

Poliziano Gärna, Magnifico. Kom, kardinal. (*går ut med kardinalen*)

Lorenzo Skall då hela Italien behöva frukta och leva i skräck för dess högste och heligaste medborgare, för att han plötsligt slutit förbund med djävulen mot mänskligheten?

(*Botticelli kommer in.*)

Min vän, kom in. Du är den enda levande människa jag behöver idag.

Botticelli (*ödmjukt*) Jag?

Lorenzo Just du, min vän Sandro Botticelli, Florens bästa målare, ty du representerar allt det bästa av det som jag med min familj och hela Florens i tre generationer har levat för.

Botticelli Hur kan jag stå till tjänst?

Lorenzo Du kan fortsätta arbeta. Du kan fortsätta skapa. Du kan fortsätta idealisera skänheten. Du kan fortsätta bära det idealiska liv vi alla här i Florens ledning eftersträvat vidare.

Botticelli Jag gör så gott jag kan.

Lorenzo Och du lever. Det är det viktigaste. Du kan fortsätta arbeta vidare. Vi Medicéer är bara förvaltare och måste försvinna utan att lämna något efter sig, men Donatello, vår störste konstnär och profet, lever ännu fastän han är död. Min bror är död, och den katastrofen är kanske den värsta som drabbat min familj och Florens någonsin, men det får inte påverka dig. Jag är bruten, men din skapargärning är ännu i vardande. Fortsätt besjunga oss och livet och våra fester i dina lysande konstverk, Sandro, och det är allt jag ber dig om, för det kunde kanske trösta mig.

Botticelli Jag beklagar mycket dagens tragedi.

Lorenzo Det gör vi alla och ingen mer än jag. För min del är festen över. Men den får inte vara det för dig och för konsten. Lova mig det, Sandro Botticelli.

Botticelli Jag lovar att fortsätta måla så länge jag lever.

Lorenzo Så skall det låta. Då är jag nöjd. Gå nu hem och arbeta. Räkna alltid med vårt stöd.

Botticelli Tack, Ser Lorenzo. (*försöker buga sig och går*)

Lorenzo Ingen konstnär kan vara större än ödmjukheten. Han har den och kommer att klara sig. Värre är det med mig. Felet med oss medicéer är att vi aldrig föddes till ödmjukhet. Kanske det är meningen med dagens tragedi, en lektion i ödmjukhet. Nej, det stämmer inte. Det är för orättvist. Han var den bäste, grannaste och ende ödmjuka av oss medicéer. Min bror! Min älskade, ende bror! (*klagar och gråter äntligen ut ordentligt*)

Lucrezia (*träder in efter en stund, försynt och nästan omärkligt*) Min son, ge inte upp. Du är fortfarande Il Magnifico.

Lorenzo Mor, du gråter inte.

Lucrezia Din far grät aldrig. Han stod över sådant. Ändå har vi medicéer kanske större skäl att gråta än hela världen, då vi är ansvariga för den.

Lorenzo Vad menar du, mor?

Lucrezia Vårt ansvar är vår sorg och förbannelse, men vi slipper den inte, ty vi är födda till den. Det är vårt öde.

Lorenzo Ändå är du ingen Medici själv.

Lucrezia Jag känner dem bättre än de känt sig själva. De ville aldrig ha det ansvar som pådyvlades dem av ödet, men de var realistiska och accepterade det som män när de förstod att de inte kunde bli av med det. Din fars livs största överraskning var att han fick det fast han aldrig väntat sig det och trodde hans sjukdom skulle utesluta honom från det, men hans bror dog lika plötsligt som Giuliano idag, till sin fars stora sorg, som drev honom snabbare i graven, men han sviktade aldrig från sitt ansvar, lika litet som din far hur sjuk han än alltid var, och du har det största ansvaret av dem alla.

Lorenzo Det är ett kors, mor, som jag inte tror mig kunna bära ensam vidare utan min bror.

Lucrezia Du måste. Du har inget val.

Lorenzo Hur kan livet vara så grymt? Han var den bäste av oss alla, lika skön som jag är ful, den grannaste stolthet för hela Florens, och så går en neslig påve och ser till att han blir lönnmördad bakifrån mitt under altartjänsten i högmässans heligaste ögonblick i vår katedral, bara för att han vill beröva oss Florens och dess

frihet för att kupa det åt sin systerson. Hur kan en påve vara så lömsk, grym och gemen? Hela kyrkan har fallit för mig. Jag kan aldrig mera respektera den.

Lucrezia Det behöver du inte heller. Den enda respekt du behöver är din självrespekt. Den får du för Florens skull aldrig svika.

Lorenzo Jag är ensam, mor. Jag borde ha blivit mördad med min bror. Att leva vidare utan honom känns som ett brott. Jag hade hellre dött med honom än levt vidare utan honom.

Lucrezia (omfamnar honom äntligen) Jag vet hur du känner det. Jag känner det likadant. Men vi slipper inte vårt ansvar. Ditt ansvar är hela världen, Lorenzo. Svik det inte. Håll ut. Jag håller ut vid din sida så länge jag kan.

Lorenzo Det är det enda som kan lindra min dödliga smärta. Det här är den svåraste dagen i mitt liv.

Lucrezia Ägna dig åt världen. Du äger den. Bara du kan hålla Italien i balans. Behåll Milano som din vän, och ni behöver ingen påve och kan manövrera världen.

Lorenzo Denna galna värld, med en grym tyrann lömskare än påven i Frankrike, med en debil kejsare i Tyskland, med England i kroniskt inbördeskrig sedan 30 år och med hela Europa som blottat byte åt den turkiska girigheten?

Lucrezia Just därför. Världen behöver dig.

Lorenzo Och vad kan jag göra åt världen, mor? Jag är bara en sårbar människa.

Lucrezia Ingen annan kan heller göra något. Därför måste du göra det, för du är åtminstone kompetent.

Lorenzo Du förelägger mig en korsväg. Hur länge måste jag stå ut? Påven kommer inte att nöja sig med massakrerna på alla hans släktingar. Han kommer att piska hela Italien i krig mot oss.

Lucrezia Han är en narr. Du är klok. Klokheten övervinner alltid dårskapen.

Lorenzo Kyrkan är ett oövervinneligt monstrum av godtycke, korrupktion, grymhet, självsvåld och vansinne.

Lucrezia Avslöja den. Exponera den. Ni har ju redan börjat. Ni upptäckte att Konstantins donation var ett falsarium. Hela kyrkan och dess makt består av liknande falsarier. Bekämpa lögnerna med upplysning, vidskepelse med sanning, och förmätna dårskaper med fakta som juridiskt kan bestyrkas. Vi har kunskapen här i Florens, Lorenzo. Den är världens högsta makt och innebär ansvar, som vi måste leva upp till.

Lorenzo Tack, mor. Du tröstar mig.

Lucrezia Det är meningen. Dra dig nu tillbaka och vila dig. Dagen har varit en mardröm, och vi behöver skaffa oss distans till den genom rogivande sömn.

Lorenzo Jag kommer aldrig att kunna sova mer.

Lucrezia Du måste.

Lorenzo Nåväl, mor. Du gav mig mitt liv och råder över det. Jag skall försöka.

Lucrezia Vi ska nog klara det, Lorenzo.

Lorenzo Jag önskar jag kunde tro dig, men vi får se.

Lucrezia I morgon är en annan dag. Ta en i sänder, och du klarar av dem alla.

Lorenzo Du är alltid klokare än jag.

Lucrezia Vi är ett, du och jag, Lorenzo, i synnerhet nu när både din far och bror är borta.

Lorenzo Jag önskar jag kunde behålla dig för alltid.

Lucrezia Det kan du. Du har mig för alltid. Bara därför blev jag din mor.

Lorenzo Jag har ingen annan att tro på i livet mer, mor.

Lucrezia Till vila, min son. Du har en värld av skönhet och kunskap att ta hand om. (*hjälp* honom upp, och han följer henne ut.)

Akt II scen 1. Vatikanen.

Sixtus Hur kunde ni misslyckas, era vanföra torskar och kretiner! Var anfallsplanen inte idiotsäker kanske? Har det någonsin förekommit så klantiga mördare, som inte kan likvidera en utlämnad person bakifrån när han ligger på knä och har nacken färdigt böjd!

Girolamo De lyckades med Giuliano. Han dog genast.

Sixtus Han var ju bara bihanget! Ni mördade den oskyldige och lät skurken komma undan!

Girolamo Han försvarade sig. Han kom undan. Två präster kunde inte rå på en erfaren atlet.

Sixtus Två präster! Ni skickade två präster att döda honom! Det blir värre och värre! Vad hände med Montesecco, min betalde yrkesmördare? Det var ju han som skulle göra det!

Girolamo Han fick skrupler. Han nekade göra sig skyldig till helgerånet att begå mord under själva hostians förvandling.

Sixtus Och varför skulle det då begås just under hostians förvandling? Var det inte meningen att bröderna skulle mördas under någon bankett?

Girolamo Giuliano blev sjuk. Han kunde inte komma till banketten.

Sixtus Kort sagt, allt gick åt helvete. Tur att du inte var där. Du hade kunnat bli hängd och halshuggen som hela familjen Pazzi. Men det här ska Florens få betala för! Kyrkan kan inte tolerera en sådan lössläpphet, att folket hetsas till hysteriska massakrer på oskyldiga, bara för att stadens diktator tillfogats en skråma! Fan att han kom undan! Vi bannlyser hela staden. Och ve den stat i Italien som inte deltar med oss i krig mot den gudlösa republiken! Den italienska stat som det vägrar bannlyser vi också!

Girolamo Är det verkligen värt att inveckla hela Italien i krig för att ett lönnmord gick delvis fel? Vore det inte klokare att helt enkelt invänta ett nytt tillfälle?

Sixtus Jag är gammal, systerson. Jag kan inte vänta.

Girolamo Tänk då på kyrkan och dess anseende. Missbruk av exkommuniceringsåtgärden har alltid hämnat sig.

Sixtus Vapen är till för att användas, och exkommunicering är nu det enda vapen vi har. Jag skickar genast bud till kungen av Neapel och framlägger situationen på ett sätt så att han bara måste dra ut i krig. Saken är klar. Försök inte blidka mig, systerson. Det är ju din framtid jag tänker på.

Girolamo För all del, ers helighet. Er är makten, och jag har bara att följa med.

Scen 2.

Lorenzo Du måste låta mig fara. Det är vår enda chans, mor. Jag är inte rädd. Jag lever ju ändå under ständig livsfara så länge jag lever.

Lucrezia Kan du lita på någon enda italiensk politiker, Lorenzo? Är kungen av Neapel mindre falsk än alla andra? Alla vet att de kan lita på dig, men du kan inte

lita på någon av dem. Om du fastnar på vägen eller inte kommer tillbaka är det slut med Florens.

Lorenzo Det är det ändå om jag inte reser. Mor, den mediceiska diplomatin har aldrig misslyckats, den var alltid vårt trumfäss och är nu det enda kort vi har kvar. Tror du inte jag har tänkt igenom saken och övervägt alla alternativ och möjligheter? Påvens allians med kungen av Neapel var hans enda möjlighet till framgångsrikt krig mot oss, och på den alliansen står och faller hans krig. Han har förlorat all sin trovärdighet, han har skandaliserat hela kyrkan, hela Europa skrattar åt honom och föraktar honom, ingen tar honom längre på allvar politiskt, men vi måste bli av med kriget. Därför måste jag gå till botten med saken och personligen tala med kung Ferrante. Han är ombytlig och nyckfull men inte omöjlig. Om jag bara kan få honom att ta reson och lämna påven ensam med sin dårskap blir det sedan lätt att få fred även med Urbino, Siena och Lucca.

Lucrezia Du satsar allt på ett kort.

Lorenzo Vårt trumfäss.

Lucrezia Hur tror du du kan övertala honom?

Lorenzo Genom att sätta honom in i hela den italienska politiska situationen, visa honom var Venedig och Milano står och övertyga honom om att ingen vänskap är viktigare och mera lönsam för honom i Italien än Florens.

Lucrezia Allt jag begär är att du kommer levande tillbaka.

Lorenzo Allt jag behöver för att lyckas är din välsignelse.

Lucrezia Den har du alltid.

Lorenzo Tack, mor. Lita på mig. Jag kommer alltid tillbaka. (*beger sig*)

Lucrezia Den modigaste av alla medicéer är min son. Jag födde de båda bästa medicéerna till världen. Den ädlaste blev offrad av världen, som helt enkelt inte har råd att även förlora den bäste.

Scen 3. Vatikanen.

Påven sjuk till sängs. Girolamo inträder.

Sixtus Vad kommer du med för dåliga nyheter den här gången, min stackars systerson, som jag misslyckats med att ge ett kungarike?

Girolamo Det är kört, morbror. Den florentinska politiken har triumferat över hela Italien. Inte bara lyckades Lorenzo de' Medici kuppa till sig en fred med Neapel genom djärv diplomati, utan nu har han också lyckats få fram fredsavtal mellan Neapel, Milano och Venedig. Kriget är slut. Det är bara du som fortfarande vill ha krig.

Sixtus Det var för din skull, min systerson.

Girolamo Jo, för din egoistiska familjeambitions skull satte du i gång Pazzikonspirationen, som ledde till nästan hela Pazzifamiljens utrotning och kaos över hela Italien utom det meningslösa mordet på en medicé som var bättre än Lorenzo il Magnifico och att du fullständigt har skämt ut hela den katolska kyrkan inför världen!

Sixtus (slagen) Är det min systerson som talar så till mig? Jag är en gammal och sjuk man. Allt gjorde jag för dig och för vår familj.

Girolamo Du hade inte kunnat göra oss mera ont än du gjorde. Vi är nästan ruinerade, och familjen Pazzi är nästan utrotade. Du har påtvingat Italien sex års krig

och omvandlat världskyrkan till dess största skandal. Din helighet, morbror, överträffar Satans!

Sixtus (slagen) Gå härifrån. Jag vill aldrig mera se dig.

Girolamo Gärna. Och världen vill aldrig mera se dig.

(går och slänger igen den stora tunga dörren efter sig)

Sixtus Är då hela påvedömet bara en infernalisk lögn? *(somnar in och dör)*

1 tjänare Jag hörde Girolamo Riario lämna Hans Helighet i vrede.

2 Han verkar ha somnat in.

1 (undersöker honom närmare) Det är värre än så. Han är död.

2 En påve mindre.

1 Nästa påve kan i alla fall inte bli sämre.

2 Var inte för säker på det.

(De vidtager åtgärder, tillkallar personal, och förberedelser inleds för en påvlig begravning och ny konklav.)

Scen 4. Trädgården.

Bertoldo Men jag förstår inte meningen, Magnifico. Varför har ni fört mig hit? Varför fick jag inte dö i fred?

Lorenzo Vi behöver er ännu, maestro Bertoldo. Vi kan inte låta er dö. Betrakta denna trädgård. Min avsikt är att ge den åt er i ett alldeles bestämt syfte. Jag gav den åt min hustru Clarice som ett idealiskt ställe att bo på om jag skulle dö före henne – jag har ju liksom min far och farfar varit dödssjuk hela livet med ärftlig gikt och kan dö när som helst, så jag borde ha dött före henne. I stället dog hon före mig och det helt plötsligt utan anledning, som alla olyckor drabbar oss här i livet. Hon gav mig sju barn, av vilka tre präktiga söner och tre döttrar överlevde och lär leva länge, men hon gick bort alldeles för tidigt utan orsak.

Bertoldo Till saken! Vad vill ni med mig och denna trädgård?

Lorenzo Ni är den enda levande länk vi har kvar till Donatello och hans konst. Våra skulptörer har dött ut. Ni är den sista. Jag vill återupprätta våra bildhuggartraditioner, och jag kan bara göra det med er hjälp. Jag vill återanknyta till Ghibertis, Brunelleschis och Donatellos dagar, även Verrocchio är ju död, men ni lever. Jag bekostar allt i vanlig ordning. Det finns unga intresserade bildhuggare. Här vill jag ge dem en bildhuggarträdgård under er ledning. Jag har redan skaffat er några elever.

Bertoldo Jag är för gammal.

Lorenzo Ingen är någonsin för gammal för att leva. Så länge man kan göra någon nytta och vara verksam bör man leva. Ni är den i Florens idag som kan göra den största nyttan av alla genom att fortsätta traditionerna från Donatello och Verrocchio.

Bertoldo Ingen kan motstå er, Magnifico. Jag har inget val. Jag ser mig nödtvungen att leva vidare litet till. Ni älskar konsten för högt för att någon konstnär skulle kunna svika er.

Lorenzo Tack, maestro. Då är vi överens. Trädgården och verkstaden är er, och ni skall inte sakna någonting här så länge ni lever.

Bertoldo Ärligt talat, ni ger mig paradiset i förskott.

Lorenzo Då har ni förtjänat det. *(klappar om honom, och de går vidare.)*

Scen 5. Biblioteket i Villa Medici.

- Poliziano* Jag kan inte förstå vad påven kunde ha emot din tes, Pico.
- Pico* Han fruktar kunskapen, då han känner att kyrkan är maktlös mot kunskapen. Kyrkan har ju i princip levt på att undertrycka kunskapen i tusen år.
- Poliziano* Det är därför vi är här för att råda bot på saken.
- Pico* Och vi har alla förutsättningar att lyckas. Vi är unga och helt överlägsna i kunskap och kompetens. Vi kan civilisera hela Europa.
- Poliziano* Här är nu vår mästare.
- Lorenzo (inträder)* Förlåt att ni fått vänta, mina herrar.
- Poliziano* Den som väntar på er väntar aldrig förgäves.
- Lorenzo* Du känner mig, Poliziano. Du vet att jag alltid kommer.
- Pico* Vi är spända av förväntan inför era nya initiativ, Magnifico.
- Lorenzo* Vi står på språngbrädan. Vi har ett stort arbete bakom oss under tre generationer, men grunden är lagd, och nu är det bara att ta klivet. Civilisationen och kulturen, som under mer än tusen år begravts under barbari och våld och fanatism genom kyrkans etablerade paranoia och ideologimonopol, kan nu småningom återges till människan. Vi har kvalificerade översättare som nu översatt hela den antika litteraturen åt oss i färska versioner, italienskan blir mer och mer spridd och accepterad som rumsren vid sidan av latin och grekiska, och framför allt kan vi nu sprida vilken litteratur vi vill genom boktryckarkonsten. Vi har en utomordentlig mission framför oss. Det gäller att humanisera hela Europa så att det genom kunskap och upplysning lockas bort från våldets och egoismens väg till förnuftigare allmännytta och den andliga odling som är mera väsentlig än hela världen.
- Poliziano* Vi är med, Magnifico.
- Pico* Men varför har du kallat oss?
- Lorenzo* Vi har ett problem, ett stort hinder i vår väg, och det är kyrkan. Vi slipper henne inte. Vi måste dras med henne. Därför är vårt enda val att få henne med oss.
- Poliziano* En ko som hopplöst gått ner sig i vidskepelsens och övertrons trask från början och en gång för alla och som vägrar se sig tillbaka till stranden.
- Lorenzo* Och kyrkan är pinsamt medveten om detta. Därför överges den av fler och fler. Sixtus IV:s pontifikat var den största katastrofen för kyrkan hittills. Präster och munkar tar lättare och lättare på sina klosterlöften och celibatet, nunnor hoppar av och blir sekulära, och liderlighet och frosseri breder ut sig inom ordnarna. Detta gynnar inte någon och allra minst kyrkan, som ändå är vår enda stabila sociala ordning. Vi behöver henne, men inte som urspårad rucklare, utan som bundsförvant i social verksamhet, utbildning och sjukvård.
- Pico* Det finns fortfarande kloster och ordnar som håller stilen, även om de är sällsynta. Jag vet en man som kunde hjälpa oss reformera kyrkan.
- Lorenzo* Jag hoppades få höra något sådant. Vem är han?
- Pico* Girolamo Savonarola från Ferrara. Han är nu verksam i Lombardiet och predikar moralisk upprustning för fullt inom kyrkan.
- Poliziano* Kan vi lita på en sådan fanatiker? Jag har hört att han är fanatiskt emot all världslig ordning och även mot medicéerna.
- Lorenzo* Han får säga vad han vill. Vi behöver honom.
- Pico* Han predikar även mot kyrkan.

Poliziano Då är saken klar. Hämta hit honom.

Lorenzo Hur har du lärt känna honom, Pico?

Pico Vi studerade tillsammans. Han kan inte bara Bibeln och Augustinus utantill utan även Platon och Aristoteles.

Poliziano Då är han vår man.

Lorenzo Du är nyckeln till vår framtid, Pico della Mirandola. Du har allt vad vi behöver, ett universellt enhetsperspektiv, universell lärdom, du kan alla språk och kan läsa och tala med araber, kineser och hebréer lika väl som med turkar och moskoviter, du har hela världen inom ditt begrepp och ingenting mänskligt är dig främmande, du skulle kunna förse hela Europa med en generation av humanister...

Pico Det är väl därför jag är här.

Lorenzo Och det är vi tacksamma för, ty du är den man som världen behöver. Eftersom vi då är överens och du vill samarbeta på alla punkter och till och med kanske har gett oss det rätta medlet att få världskyrkan med på våra noter genom inre reform... så låt mig få ställa en personlig fråga av ren nyfikenhet.

Pico Var så god.

Lorenzo Vem är du egentligen? Du verkar för god och idealisk för att kunna bestå och vara sann. Somliga påstår att du med din skönhet och överlägsna begåvning måste vara Satans utsände. Andra menar att du med ditt långa gyllene hår står för sodomi och magi och har för avsikt att förföra hela mänskligheten.

Poliziano Kyrklig vidskepelse och rent skrock av förblindade mörkermän! Pico är bara humanist och filosof och ingenting annat.

Lorenzo Vad säger du själv, Pico, om de rykten som florerar om dig och som du måste ha hört?

Pico Jag bryr mig inte. Jag är filosof och tänkare och bryr mig bara om det intellektuella. Allt annat är ointressant. Alla spekulationer i Satan är otidsenlig vidskepelse och ingenting annat – han har aldrig funnits. Gud som universalbegrepp har däremot alltid funnits. Jag har aldrig varit intresserad av sex, om jag dock varit förälskad ibland och när som helst kan bli det på nytt. Jag är medveten om den faran. Men mitt liv tillhör enbart filosofin, bildningen och vetenskapen. Jag förför gärna hela mänskligheten men då helst som humanist med vett, kunskap och bildning som medel. Ni har rätt, Magnifico. Vi har mycket att göra.

Lorenzo Jag vill mena det.

Poliziano Det är väl bäst vi sätter i gång genast?

Lorenzo Jag skall genast kalla hit den där Savonarola, så att jag får känna honom på pulsen. Det är bra att han och du är goda vänner, Pico. Vi kommer att behöva er båda.

Pico Vi står till er tjänst, Magnifico.

Scen 6. Bertoldos dödsbädd.

Bertoldo Det kan inte hjälpas, Michelangelo. Jag måste vidare. Jag kämpade på så länge jag orkade, men ingen kropp kan forceras i längden utöver dess livstid. Il Magnifico gav mig nytt liv med att gräva fram mig ur min ålderdom, men nu är också det livet konsumerat. Har jag varit dig en tillräcklig lärare, Michelangelo?

Michelangelo Jag kunde inte ha haft någon bättre.

Bertoldo Så hade jag också världens finaste skulptör som min lärare, Donatello, som aldrig kan överträffas. Du är ung och självsvåldig och måste nog kämpa med din egen arrogans och fanatism så länge du lever, du är ingen lätt människa, Michelangelo, men jag är ändå stolt över att ha fått vara din lärare. Och det är helt och hållet Il Magnificos förtjänst. Han har gjort allt för oss och för Florens och försökt leva upp till Donatellos ideal att tjäna konsten som det enda som kan rädda människan och göra henne bättre. Som skulptör gjorde han sig till sitt eget ideal och besjälade sina skulpturer med detta, så att de framstår som de mest mänskliga av alla människor. Han var konstens främsta humanist och bildade skola som sådan, som också Il Magnifico tillhör, men du är ingen humanist ännu, Michelangelo. Du är bara en vild omogen tjugohåring, som helt lever för sina passioner och nycker och sitt självsvalds tillfredsställelse, men arbetet kan rädda dig. Du kan arbeta och hårt. Därför har jag trots allt bara gott hopp om dig.

Michelangelo Tack, mästare.

Bertoldo Nu ser jag att min mästare har kommit. Magnifico, har ni kommit för att bjuda farväl? Tack för att ni gav mig ett extra liv.

Lorenzo (har oförmärkt inträtt på scenen) Det var ert, Bertoldo. Jag tog bara extra vara på det.

Bertoldo Ni har gjort allt för oss och gjort Florens till konstens och skönhetens och humanismens huvudstad. Och ni gav mig Michelangelo.

Lorenzo Han är ännu oborstad men kan bli något. Vi tror båda på honom, Bertoldo. Därför vågar jag i din närvaro ge vår unge Michelangelo ett förtroendeuppdrag.

Michelangelo En skulptur, Magnifico?

Lorenzo Nej, tjuo. När vi är borta, Michelangelo, vill jag att du smyckar våra gravar med tjuo fullskaliga marmorskulpturer. Du får betalt i förskott. Giuliano och jag, min far och hans bror, mina söner, du får själv välja utformningen och vem som skall få vilka skulpturer, men min beställning är på tjuo.

Bertoldo Ett hedersuppdrag som förpliktar, Michelangelo. Du kommer aldrig att få ett större och heligare uppdrag.

Michelangelo Det kommer att ta hela livet, för jag kommer aldrig att bli nöjd.

Lorenzo Det får ta så lång tid det tar. När jag är död kan jag ändå inte driva på dig.

Michelangelo Det blir mitt livs viktigaste uppdrag, Magnifico.

Bertoldo Så skall det låta. Nu kan jag dö lugn.

Lorenzo Då är det överenskommet. Jag måste tyvärr vidare. Den där Savonarola ger oss bekymmer. Din bror hör visst till hans krets, Michelangelo.

Michelangelo Ja, Lionardo, han är helt fanatisk.

Lorenzo Som du. Men du är det positivt för skapandet. Savonarola har tyvärr visat sig fanatiskt destruktiv. Vi gav honom fritt fram att reformera kyrkan och predika mot påven, men han vill förstöra även allt vad vi byggt upp för dess påstådda sinnlighets skull.

Bertoldo Ni har närt en orm vid er barm.

Lorenzo Jag är rädd för det. Farväl, Bertoldo. Florens skall aldrig glömma er.

Bertoldo Prat. Jag var glömd redan för trettio år sedan när Donatello dog.

Michelangelo (till Lorenzo) Jag stannar hos honom.

Lorenzo Gör så. (går)

Bertoldo (tar Michelangelos hand) Du är nu skulptörernas ledare i Florens, Michelangelo. För konsten vidare från Donatello till framtiden.

Michelangelo (trycker sin panna mot hans hand av rörelse) Mästare, det skall bli mig en ära.

(Bertoldo dör. Michelangelo märker det och brister ut i skakande gråt.)

Akt III scen 1. Villan i Carreggi, Lorenzo il Magnificos sängkammare.

Poliziano Vad ska vi ta oss till utan honom? Världen kan aldrig bli den samma mer. Utan honom har vi ingen fast mark under fötterna mer och är helt utlämnade åt den politiska nyckfullhetens stormiga passioners hänsynslösa hav.

Pico Han är inte död ännu.

Poliziano Ack, om någon skulle behövas här i evighet ibland oss vore det han!

Lorenzo (svagt, från sin säng) Pico.

Pico Ja, Magnifico?

Lorenzo Jag har kallat hit Savonarola. Har han inte kommit än?

Poliziano Tyvärr väntas han när som helst.

Lorenzo Poliziano, försök vara vän med honom.

Poliziano Omöjligt. Han har förfört hela Florens.

Lorenzo Just därför. När jag är borta blir han Florens mäktigaste och farligaste man. Stå er väl med honom både för er egen och Florens skull.

Pico Inga problem.

Lorenzo Jag har alltid undrat över dig, Pico. Du rekommenderade honom, och vi hoppades han skulle reformera kyrkan, då den behövde reformeras, så att man kunde ha dess stöd i den nya renässansen av bildning, upplysning och kunskap. I stället gjorde han alla till sina fiender eller till sina slavar. Han hotar att förstöra alla medicéernas livsverk och kasta detta underbara Florens, som vi gjorde till ett nytt Athen, tillbaka in i de eviga inbördeskrigens barbariska natt.

Pico Jag kunde aldrig tro om honom att han skulle angripa medicéerna.

Lorenzo Är du säker? Du är så förförisk själv med ditt oemotståndligt sköna yttre, din överlägsna begåvning, din universella mångsidighet och din totala ädelhet, att somliga ibland undrat om du är sänd av djävulen till att förföra oss alla. Det har nu jag aldrig trott, men snarare verkar djävulen ha använt dig till att skicka på oss Savonarola som i helighetens namn förfört hela Florens och hotar kasta det i en avgrund av ruiner med renlevnad, puritanism och religiös fanatism som lockbete. Visst har vi varit sinnliga och njutit av livets goda, men var det då fel? Gav Gud oss livet för att vi skulle tukta oss och gissla oss och späka oss med det? Det hävdar Savonarola, men jag kan inte ta honom på allvar.

Poliziano Han skulle ha hållit sig till kyrkan och tuktat och gisslat bara den.

Pico Jag tror han kommer nu.

Savonarola (i kåpa, kommer in) Ser Lorenzo de' Medici, ni har kallat mig. Varmed kan jag stå till tjänst?

Lorenzo Jag ville tala ut med dig innan jag dör.

Savonarola Tala. Jag lyssnar.

Lorenzo Varför förföljer du mig?

Savonarola Er familj har förfört hela Florens med era rikedomar och kört in republiken i en ond cirkel av sodomi, frosseri, synd och skörlevnad, som smittat av sig på hela kyrkan. Jag håller er ansvarig för den situation vi har i världen idag med ett nytt Sodom och Gomorra som dess ledare med er i spetsen.

Lorenzo Vad tänker ni göra med Florens när jag är borta?

Savonarola Tukta det och återinföra republiken.

Lorenzo Jag har aldrig åsidosatt republiken.

Savonarola Men ni har satt er över republiken och är i realiteten dess diktator. När ni är borta hoppas vi slippa fler diktatorer.

Lorenzo Så ni vill störta min son Piero?

Savonarola Han är en oduglig vällusting. Han kommer att missköta sig, och då måste vi störta honom.

Lorenzo (suckar) Och min familjs livsverk – ämnar ni fullständigt förstöra det?

Savonarola Ser Lorenzo, ni tycks aldrig ha fattat att allt vad er familj står för är fåfänga. Ni har bara samlat er skatter på jorden som måste förgås.

Lorenzo Nej, vi har framför allt främjat den andliga odlingen och stimulerat det konstnärliga skapandet, som bara kan göra människor bättre. Ni har ingen rätt att förstöra det livsverket av tre generationer, Girolamo. Ni har ingen rätt att förstöra en enda bok, ett enda manuskript, en enda tavla, en enda skulptur eller stänga ett enda bibliotek. De är alla heliga, ty de är resultatet av en oändlig möda i vitterhetens tjänst av enbart konstruktivitet. Jag förbjuder er att våldföra er på humanismen.

Savonarola Humanismen är underställd kristendomen och Gud. Kyrkan bestämmer vilka böcker som får läsas.

Lorenzo Var då Kristus inte human? Han hade aldrig kunnat genomföra sitt livsverk om han inte uppträtt i humanitetens namn. Kyrkan vet ni lika väl som jag att ingen kan lita på längre. Vad är en påves ofelbarhet värd när han föranstaltar lönnmord på en oskyldig ädling mitt i katedralen under hostians förvandling i avsikt att roffa åt sig Florens för sin systersons familj? Tukta kyrkan så mycket du vill, Savonarola, den behöver tuktas, men du har ingen rätt att förgripa dig på humanismen.

Savonarola Ser Lorenzo, jag respekterar er trots allt, och jag skall se vad jag kan göra. Men florentinarna har redan satt i gång en puritansk revolution som håller på att urarta i sken, och jag kan inte hejda den. Och jag kan inte göra er misslyckade son Piero till en bättre människa.

Lorenzo (suckar tungt) Ni har satt i gång ett helvete, och ni är inte ens själv medveten om vad ni gjort, vars konsekvenser måste återfalla på er själv. Jag beklagar att jag inbjöd er till er egen undergång. Jag ser nu vem ni är. Ni är själva den största mänskliga svagheten av alla, den naturliga mänskliga självdestruktiviteten. Med att bekämpa själva den mänskliga naturen lyckas ni bara förinta er själv. Det är på ert eget ansvar. Jag dömer er inte, för ni har redan omedvetet dömt er själv. Ge mig nu bara er välsignelse, och gå sedan.

Savonarola Är det allt?

Lorenzo Ja. Jag vill helst dö utan er hjälp, och denna död och befrielse har jag längtat efter ända sedan en påve lät mörda min bättre bror i katedralen.

Savonarola (välsignar honom) In nomine Patris et Filii et Spiritus Sanctus.

Lorenzo Lämna mig nu ensam med mina bättre hedniska vänner.
(*Savonarola bugar sig och går. Pico tar vänligt avsked av honom.*)

Jag är ledsen, mina vänner, men jag kan inte göra mera för er. Nu får ni klara er själva.

Poliziano Vi är pinsamt medvetna om detta.

Lorenzo Kom. (*tecknar åt dem att komma närmare. Han fattar vars och ens hand på ömse sidor om sängen.*) Ge inte upp. Fortsätt arbeta. Fräls Europa. Rädda det från alla

ideologiska maktgalningar genom humanismen. Bara kunskap och upplysning kan rädda mänskligheten.

Pico Vi ger aldrig upp, Magnifico.

Lorenzo Det är allt jag begär av er. Tack, mina vänner, för att ni finns. Nu kan jag äntligen dra mig tillbaka. *(somnar in)*

(Poliziano märker först att han gått bort och sjunker genast förkrossad ner på knä utan att släppa Lorenzos hand. Pico följer strax exemplet.)

Scen 2. Signorian.

1 Vad skall vi ta oss till med honom? Han är omöjlig!

2 Han måste komma till tals med oss. Det är hans enda chans.

1 Men han vägrar ju!

2 Vi har äntligen lyckats få honom hit. Om han bara inte klantar till det kan han klara sig.

1 Jag är rädd för att hans kusiner har rätt. Han är inte kompetent.

2 Han är ändå en Medici och il Magnificos äldste son och huvudman för familjen. Han lever upp till sitt ansvar eller förlorar det.

1 Här är han nu.

Piero (fåfång, skrytsamt klädd, uppträder) Mina herrar, jag förstår inte vitsen med att ni insisterat på att jag skulle infinna mig hos er, men när jag nu ändå är här kan jag lika gärna passa på att göra nytta, då jag har ett angeläget ärende.

3 Det gläder oss att se er här, Ser Piero de' Medici, så att ni kan fortsätta er faders, farfars och farfars fars tradition att alltid diskutera stadsstatens ärenden med oss...

Piero (avbryter) Det ärende jag har angår verkligen hela staten Toscana, då jag måste insistera på utvisningen av en agitator och folkförörare som ni alla känner alltför väl till, en viss arg charlatan som hela tiden predikar subversivitet gentemot staten och framför allt vår familj....

2 Signorian har ingen rätt att förvisa en munk. Han kan bara kallas bort genom hans ordens befallning.

Piero Så får vi väl befalla hans orden då att kalla bort honom.

1 Det får ni göra själv i så fall, Ser Piero de' Medici. Signorian befattar sig bara med stadsstatens väl och ekonomi, inte med personfrågor.

Piero Han är ingen personfråga! Han förför folket!

1 Behärska er, Ser Piero. Vi är mogna och fullvuxna människor. Ni kan inte komma hit och bara kräva att vi sparkar ut en aktad medborgare...

Piero Aktad medborgare! Jag kräver hans utkastning! Vem är ni att trotsa mig? Jag äger ju er alla och halva landet! Vad vore Florens utan oss medicéer? Nåväl, jag skall kräva av hans orden att han försvinner härifrån, den fördömde giftige agitatorn!

2 Om jag minns rätt vannlade sig er far om att stå på god fot med honom.

Piero Den galna munken predikade ju bara mot honom hela tiden! Han har aldrig upphört att predika vår utrotning! Det enda den fanatikern lever på är hat!

1 Sansa er, Ser Piero. Ingenting blir bättre av emotionella utbrott. Dessutom har vi andra viktigare ärenden att diskutera, som borde beröra er mera, framför allt Karl VIII:s av Frankrike invasion av Italien med krav på att få passera genom Florens på korståget mot Neapel.

Piero Kommer aldrig i fråga! För resten stoppar Milano och Genua och Venedig honom på vägen.

2 Ni tycks inte vara medveten om att de inte är våra bundsförvanter längre sedan ni visat så klen intresse för att underhålla er fars internationella kontakter.

Piero Min far är död! Fatta det någon gång!

2 Men hans verk lever eller borde få leva genom er.

Piero (irriterad) Jag har fått nog av er. Allt ni kan göra här är bara prata. Jag får väl vidta mina egna metoder då för att få Savonarola utsparkad ur landet. Er kan man ju inte tala med. Ni lever bara på minnet av min far. Ni är hopplösa. Jag kommer aldrig hit mer. Vill ni mig något, så får ni komma till mig. (*går arrogant ut*)

(*Signorians medlemmar börjar ivrigt diskutera sinsemellan med flera som skakar sina huvuden i uppgivenhet.*)

Poliziano (vid sidan om, till Pico) Han är förlorad. Han klarar sig aldrig. Han sumpar bort allt vad il Magnifico åstadkommit.

Pico Vad skall det bli av oss, Poliziano? Akademin fungerar inte mer. Piero de' Medici struntar i oss och betraktar oss som fiender för att vi känner Savonarola. Och det är han som har den verkliga makten, och det fattar inte Ser Piero.

Poliziano Jag är rädd att vi är illa ute. Ingenting gott kan komma ut av detta.

Pico Det är det jag menar. Men vi kan inte svika vårt ansvar.

Poliziano Vi står tills vi faller, Pico. Det är det enda vi kan göra. (*de drar sig ut. Ledamöterna fortsätter sina intima diskussioner.*)

Scen 3.

Savonarola Allt är klart för min återkomst, och jag skall inte skona någon. Men vem kommer här? Det är den där målaren.

Botticelli Mästare, Florens hälsar er välkommen tillbaka. Republiken är återupprättad, medicéerna är fördrivna med pris uppsatt på deras huvuden, och deras palats, världens största skattkammare för konst och skönhet, är plundrat av pöbeln. Är ni nöjd nu?

Savonarola Jag är aldrig nöjd.

Botticelli Vad vill ni åstadkomma egentligen?

Savonarola Allt. Och det är nu först jag kan börja.

Botticelli Efter 60 års välfärd och enhet är nu Florens splittrat i fraktioner där alla hatar varandra. En fraktion vill ha medicéerna tillbaka, en annan är för er och en tredje är mot er.

Savonarola Medicéerna kan aldrig mer komma tillbaka. Deras öde beseglades av den där fåfänge sprätten till supertönt Piero som var helrudis på politik och diplomati. Han sabbade allt och lät en fransk armé kränka Florens. Han har satt sin sista potatis. Ju förr han dör, desto bättre för honom själv, då han var misslyckad från början.

Botticelli Men vad är ert mål?

Savonarola En uppgörelse med kyrkan. Den måste rensas ordentligt. Alla dessa präster och munkar som horar med varandra och gör nunnekloster till bordeller måste försvinna. Och värst av alla är påven i Rom, Alessandro Borgia, som tror att han är något. Det enda han kan är att avla frillobarn.

Botticelli Så ni vill störta honom?

Savonarola Naturligtvis. Vem vill inte det? Han är världens värsta horkarl, hela världen vet om det, och själv är han stolt över det.

Botticelli Så ni vill ersätta honom?

Savonarola Bara så kan det bli någon ordning på kyrkan. Jag skall rensa ut all skörlevnad ur kyrkan och halstra den på kattarbådens grillspett, så att den aldrig mera kan sticka upp huvudet.

Botticelli Det är således er mening att utmana Rom.

Savonarola Jag har redan gjort det. Påven har kallat mig för att få höra om mina uppenbarelser, men jag är inte så dum så jag åker. Han vill bara ge mig åt inkquisitionen så att de kan bränna mig levande.

Botticelli Men var det nödvändigt att fördriva medicéerna?

Savonarola De fördrev sig själva. Piero klantade ihjäl sig. Det enda han levde för var sin egen fåfänga. En sådan är omöjlig i en ansvarig position. Lorenzo il Magnifico kallade mig hit för att jag skulle rensa kyrkan och åtgärda påven. Nu när hans hus' makt och Pieros vanmakt inte längre står mig i vägen kan jag äntligen börja göra det. Och jag tänker inte vila förrän påven brinner på bålet med alla sina laster.

Botticelli Han är dock en påve.

Savonarola Den falskaste och ruttnaste vi någonsin haft.

Botticelli Jag tänker följa med er, mästare, men bara som åskådare. Era egna vänner Poliziano och Pico della Mirandola ser er som djävulen själv som förklädd i kyrkans och redlighetens helighet bara har kommit för att förföra hela Florens och få det att gå under.

Savonarola Jag trodde de var mina vänner. Då är de inte det. De är fritänkare och tänker själva och står helt utanför kyrkan, som hedningar. Det får de inte göra. Jag skall rapportera det till bröderna. De får ta hand om dem. De var alltid farliga, då de visste för mycket. Tack för informationen, Sandro.

Botticelli Ni tänker väl inte skada dem?

Savonarola Inte jag, men jag kan inte skydda dem. Piero de' Medici har starkare motiv att undanröja dem än jag.

Botticelli Vad då för motiv?

Savonarola Avundsjuka. Svartsjuka. Hans far il Magnifico föredrog alltid dem före sin misslyckade son.

Botticelli Pico della Mirandola har aldrig haft en fiende.

Savonarola Utom påven, som förbjöd hans stora universaltes och det bara av avund inför Mirandas intellektuella överlägsenhet.

Botticelli Poliziano har heller inga fiender.

Savonarola Il Magnifico hade det inte heller. Ändå försökte man mörda honom.

Botticelli Det var påvens Pazzikonspiration.

Savonarola Påvarna har aldrig skytt vilka medel som helst för att röja inbillade konkurrenter om den andliga makten ur vägen.

Botticelli Skulle påven vilja ha Poliziano och Mirandola ur vägen?

Savonarola Ingen hellre än han. De båda humanisterna utgör ju det störta hotet mot kyrkans hegemoni.

Botticelli Då hoppas jag verkligen ni kan sätta kyrkan ur spel.

Savonarola Jag är ensam. Men efter mig skall det komma andra.

Botticelli Jag följer uppmärksamt med er.

Savonarola Gör så. Och var mitt vittne inför evigheten om det behövs.

Botticelli Jag skall försöka. Mina tavlor berättar alltid sanningen.

Savonarola Utom de sinnliga, som ni borde bränna.
Botticelli Mästare, jag är er lärjunge. (*bugar sig och går*)
Savonarola En stackars vilseförd konstnär, som tror att han målat av kärlek när han bara målat synden. Nåväl, han är på rätt väg om han följer mig.

Scen 4. Poliziano sjuk till sängs. Pico inträder och stannar bestört.

Poliziano (matt) Du kom i tid.

Pico Hur är det möjligt? Vad har hänt?

Poliziano De har förgiftat mig, Pico.

Pico Vilka de? Varför? Vem? (*skyndar fram och ner på knä vid hans sida*)

Poliziano De som inte vill ha oss humanister i världen, de som vill ha monopol på vidskepelsen, de så kallade rättrogna. De har inget namn, Pico. De är anonyma. Jag vet inte vilka de är.

Pico Det får inte vara sant! Vi behöver dig! Världen behöver dig!

Poliziano Tyvärr är det sant. Någon lade gift i min soppa, ett djävulskt gift som inte kan uppdragas. Jag är döende, Pico. Men jag är glad och tacksam att du hann i tid.

Pico Är det Savonarola och hans anhang? Eller Piero och hans anhang? Eller påven och hans kottteri?

Poliziano Det får vi aldrig veta. Det spelar ingen roll. Alla hade motiv att döda mig som hade invändningar mot kunskapens, upplysningens och lärdomens seger över världen. Och du kommer också att drabbas, Pico. Var på din vakt.

Pico Men jag har inga ovänner.

Poliziano Det hade inte il Magnifico heller. Ändå försökte de döda honom inför högaltaret vid förvandlingen i katedralen. Vet man inte om att man har fiender har man desto lömskare dolda fiender.

Pico Vi klarar oss inte utan dig, Poliziano. Du var vår humanistiske ledare.

Poliziano Pico, även om de dödar dig också kommer humanismen ändå att segra.

Pico Nej! Det får inte vara sant! (*gråter och döljer ansiktet vid Polizianos sida*)

Poliziano (klappar om honom) Tack, min vän, för din tillgivenhet. Tack för att du fanns och för att jag fick älska dig. Jag var fulheten själv, och du kompenserade mig till fullo, du granne överbegåvade yngling med Italiens vackraste hår, du humanismens gryning och triumf. Il Magnifico älskade oss båda, men fastän han var fulast av alla var han vackrast och ädlast i själen av oss alla. Han allena kunde älska mig för min fulhet, ty han såg igenom den och såg sin egen själs spegelbild. Så kom du som den idealiska manifestationen av alla våra lärdomsdrömmar och ideal. Även om vi aldrig gav efter för sodomitiska frestelser älskade vi varandra högre än något homopar. Vi har skapat historia, Pico. Med Lorenzos hjälp har vi skapat en renässans för kunskap och bildning, logik och förnuft, vetenskap och realism. Men han var klippan som vi stod på. Utan honom måste vi störta i djupet om dock för att återkomma.

Pico Jag kan inte tro att det kan ha varit Savonarola.

Poliziano Men kanske någon av hans fanatiska munkar, som avundades vår vänskap och trodde det värsta om oss.

Pico Jag vill inte leva vidare ensam utan dig.

Poliziano Det finns andra briljanta begåvningar, Lionardo da Vinci till exempel.

Pico Han är ingen humanist. Och han är i Milano.

Poliziano Han kommer tillbaka. Vi kommer alla tillbaka. Vi dör aldrig, ty vi kände evigheten... (somnar in och dör)
Pico Mästare! Nej! (inser att han gått bort och gråter igen bittert med ansiktet mot *Polizianos sida*)

Scen 5. Vatikanen.

Alexander Vi måste åtgärda den där gaphalsen Savonarola. Han är hysterisk och skriker för mycket.

Cesare Du äger ju hela kyrkan, pappa. Kan du inte bara kommendera honom att komma hit?

Alexander Tror du inte jag har försökt? Han vill inte. Han är för listig. Förmodligen vet han att det att acceptera en inbjudan från mig är att acceptera en avrättning.

Cesare Han verkar väl överdrivet gudlig för att kunna tas på allvar. Vad han behöver är en riktig kvinna av den rätta sorten. Kan inte du resa till Florens och kompromettera honom, Lucrezia? Du kan ju förföra vem som helst.

Lucrezia Han skulle bli för benig i sängen. Han har väl en tagelskjorta till pyjamas. Ge mig en helig munk som *vill* bli förförd i stället.

Alexander Vi får hitta på något annat. Vi får helt enkelt främja vårt koteri i Florens och se till att de vinner anhängare och får insteg i politiken. Vem som helst kan korrumpas, och efter medicéernas fall så gott som tigger alla florentinare om att bli mutade.

Cesare Samtidigt har han fullständigt rätt, pappa. Kyrkan *har* aldrig varit mera korrumpad än idag och det mest tack vare dig.

Alexander Tack för komplimangen. Jag skulle gärna låta honom vara om han bara nöjde sig med att skälla på oss. Problemet är att han uppviglar hela Europa mot oss och kräver en grundlig reformation. Han vill avsätta oss och bli påve själv, och alla lyssnar på honom medan alla skrattar åt mig. Vi måste helt enkelt likvidera honom innan han tar ifrån mig min kyrka.

Cesare Då har du bara politiken att lita till. Dränk alla mutbara florentinare med politiska ambitioner i pengar, och du har honom. Ingen kan ändå stå ut med en så helig människa i längden.

Alexander Du har rätt. Vi måste lyckas i längden, bara vi betalar för det. Och så splittrat som Florens är nu utan sina medicéer, som en barnträdgård utan barnjungfru, kan du sedan lätt erövra det och göra det till ditt, så fort den fanatiska dären är borta.

Cesare Jag vill hellre ha Neapel.

Alexander Du kan ta båda.

en tjänare Helige fader, Piero de' Medici är här.

Alexander Som om vi inte hade nog med fjantar att tampas med, och så kommer den mest misslyckade av dem alla på köpet. Nåväl, visa in den olyckan.

tjänaren (anmäler) Messer Piero de' Medici.

(Piero kommer in, alltjämt grann och ståtlig, mycket långhårig och stolt men samtidigt beslutsam.)

Cesare Hur trivs du i exilen, Piero?

Piero Den börjar gå oss alla och även Florens på nerverna. Florens har farit vilse som ett skepp utan roder på ett grundbestrött hav i storm. Helige fader, jag har

nu franske kungens stöd i min sak att återta Florens, men jag behöver ert stöd också, helst i form av arméer.

Alexander Du tycks ingenting ha lärt dig av dina olyckor, stackars Medici. Florens kastade ut dig för din arrogans, och av det har du bara blivit arrogantare. Hela världen har ställt upp för dig och lovat dig arméer bara för att ta alla löften tillbaka när du inte kunde ta ansvar för något befäl. Alla tycker synd om dig för att du aldrig kan fatta att du bara kan misslyckas, och de ger dig fagra löften bara av medkänsla utan någon tanke på att hålla dem. Jag kan också lova dig vad som helst utan någon tanke på att hålla något av vad jag lovar. Du är bara en misslyckad Medici, Piero, och är man misslyckad som Medici är man mer misslyckad än alla andra. (*Cesare och Lucrezia ler.*)

Piero Ni skrattar åt mig, men ni har fel. Jag har stått för rätten, och i denna korrupta värld som leds av er genomfördärvade kyrka har jag tyvärr stått ensam från början. Det är mitt enda fel. Jag tog avstånd från Signorian i Florens därför att jag såg hur de höll på att ge efter för korruption. Det var för att jag slöt fred med franske kungen och lät hans armé tåga genom Toscana som jag blev landsförvisad från Florens med min familj. Signorian fattade inte att det var ingenting annat att göra, då franske kungen förfogade över den enda stående armé som finns i Europa. Senare fattade de det, när de ändå måste undfalla för honom, men då var jag redan borta. Min far kunde vara diplomat och tygla en hel värld med förståndets enkla heders rätt, men han levde i en bättre värld, där hedern ännu hade någon talan och respekterades. Jag fann mig främmande i en sämre värld, som inte längre kunde lyssna på förståndet men bara på galningar som Savonarola och korrupta plutokrater som manipulerade ihjäl hela världen, som ni gjort med kyrkan. Jag fann mig stå ensam med Medicihedern medan till och med mina egna kusiner intrigerade bort mig från Florens. Min far fostrade genier som Poliziano och Pico della Mirandola, men er nya värld tog livet av dem. Jag lever ännu, men det är inte mycket mer, men jag kan ännu kämpa, och jag vill ännu kämpa för att rädda mitt Florens. Jag har knappast längre några illusioner om att någon längre vill hjälpa mig, allra minst kyrkohistoriens mest korrupta påve, men jag ber ändå om hjälp för sakens skull, även om den hjälpen knappast kan vara mycket värd, då ni håller på med att dra med er hela kyrkan åt helvete.

Cesare (kan inte bärga sig, applåderar) Bravo, Medici! Ännu kan man känna igen det rätta Mediciblodet! Ge honom en armé, pappa, även om den måste gå under med honom.

Alexander Hjälp oss i härnadståget mot Neapel, och vi hjälper dig efteråt.

Piero Kan man lita på det?

Alexander Du har din påves eget heliga ord.

Piero Jo, jag tackar, men jag har knappast något val.

Alexander Vi är precis lika pålitliga som franske kungen.

Lucrezia Min bror ska hjälpa dig återta Florens.

Piero Den lömskaste befälhavaren i Italien är mitt sista hopp.

Alexander Käre Medici, du ska se att ni snart sitter på tronen i Florens igen. Ni medicéer är ju helt enkelt alldeles omöjliga att bli av med.

Akt IV scen 1. Klostret San Marco i Florens.

Savonarola Låt mig få ge mig åt dem.

Domenico Nej, broder, de kommer att döda dig!

Savonarola Vad spelar det för roll. Hellre att jag dör för de många än att fler dör för mig.

Silvestro Broder, Signorian är helt styrd av den påvliga maffian. De kommer att tortera ihjäl dig.

Savonarola Ni behöver inte försöka avskräcka mig med vad som förestår mig. Jag vet precis. De kommer att ställa till med en skenrättegång för att kunna föra mig till bålet, men de kan aldrig få mig fälld med mindre än att jag gör mig skyldig till någon bekännelse. Då jag ingenting har att bekänna kommer de att försöka avtvinga mig bekännelser genom tortyr. Jag kommer ändå inte att ha någonting att bekänna. De kan då hålla på och tortera mig hur länge som helst genom sträckbänkar, upphängningar, tumskruvar, vattentortyr och allt vad de påvliga kan hitta på. Florens är förlorat och helt i händerna på de skurkar som kan betala mest, och det är nu påven. Jag försökte rädda Florens, men det ville inte bli räddat, och mitt försök att vända världen mot påven med krav på reformation har inte lyckats. Jag hade behövt mera tid. Nu förekom påven mig och slog till genom sin överväldigande korrupsions utomordentliga slagkraft och har lyckats köpa sig till politisk dominans i Florens. Det enda som återstår för mig att göra är martyrskapet. Jag hade lika rätt som mina förlorade vänner Poliziano och Pico della Mirandola, båda likviderade genom gift av politiska fanatikens småaktighet, och vi kommer alla att få rätt med tiden. Förhoppningsvis blir mitt martyrium det sista. Det är nästan så att man önskade medicéerna tillbaka.

Silvestro Så tänker nog fler och fler i hela Florens.

Savonarola Men medicéerna är i utdöende, exilen tar på dem, Piero gick under i det nesliga återtåget från Neapel som han aldrig skulle ha deltagit i, och alla hans syskon lever undängömda i skräck och lönnedom och kan bara överleva genom att hålla sig gömda. Ack Florens, hur kunde du gå så fullständigt åt helvete! Och det värsta är att jag känner mig delvis skyldig.

Domenico Ni har bara gjort er skyldig till ett välbehövligt försök till reformation, och den kommer att bryta ut på allvar förr eller senare.

Silvestro Om ni utlämnar er följer vi med er, och vi blir brända på bål alla tre. Låt oss hellre stanna här, försvara vårt kloster och slåss till sista hederliga munk.

Savonarola Nej, jag vill inte se klostret förstört. Det gavs oss av medicéerna, och Lorenzo il Magnifico avkrävde av mig på sin dödsbädd det löftet att lämna kulturen i fred. Jag är skyldig honom att åtminstone rädda detta kloster. Om jag samtidigt kan rädda de kvarvarande brödernas liv här är det ännu mera värt att överlämna sig åt de politiska gamarna.

Domenico Som ni vill, mästare. Vi följer er upp i galgen.

Savonarola Tack, mina vänner. Vårt martyrium skall aldrig glömmas.

(går till porten och debarrikaderar den, öppnar den och släpper in ljuset. Genast stormar arga beväpnade soldater in.)

Vi ger oss! Lagg ner vapnen! Ingen får skadas! *(sträcker upp händerna, Domenico och Silvestro följer hans exempel.)*

kaptan Ta hand om honom. Nu får den världsliga rättvisan ta hand om er, fra Diavolo, eftersom den gudomliga har skitit i er. Belägringen är över!

(De tre munkarna tas om hand och förs ut av soldaterna.)

Låt klostret vara! Vi har de viktigaste!

Scen 2. Kittelsällskapets sammankomst.

Gonzales Bråka inte nu, vänner! Vi är ju alla konstnärer och äger att förvalta hela ansvaret för Florens världsrykte nu när alla dess politiker skitit ner sig!

Lippi Precis min mening. Vi borde stå över all grälsjuka och konkurrensavund. Vi har ju ett heligt arbete att sköta.

Davide Ghirlandaio Vi kan alla hålla sams utan att bråka. Det är bara de två bästa av oss som av någon anledning inte kan tåla varandra.

Michelangelo Det är Lionardo som förolämpat vårt yrke. Jag har aldrig förolämpat honom.

Perugino Nej, Michelangelo, det är du med dina megalomaniska manér som förstört konsten för oss alla. Före dig handlade konsten om estetik. För dig handlar det bara om beting och överdrifter.

Lionardo Snälla Perugino, gör inte skadan värre. Vi lider alla av att Michelangelo inte är rumsren utan ständigt går omkring dammig och stinker, som om han aldrig bytte sina groteskt grova och otympliga kläder...

Michelangelo (reser sig rasande) Ska du säga, din sprätt, som stinker av parfym och klär dig i tätt åtsittande strumpor som en kvinna och bara lever för din skrytsamma fåfänga...

Lippi Michelangelo, tygla dig, han är ändå Toscanas främsta målare.

Michelangelo Varför målar han inte då? Om han är en så duktig konstnär, varför fullbordar han aldrig sina största arbeten? Om han är en sann konstnär, varför gör han då krigsmaskiner åt korrupta politiker och massmördare som Cesare Borgia och andra brutala kondottiärer, som inte kan annat än sticka hela Italien i brand?

Lionardo Låt honom rasa. Han är ung och hetlevrad och har ett sant konstnärstemperament. Det enda jag har emot honom är att han aldrig tvättar sig innan han kommer hit.

Michelangelo Du har ständigt uttalat dig förklenande om skulptörens yrke!

Lionardo Nej, jag har bara uttryckt mig sakligt, att skulpturkonsten står sig slätt mot målarkonsten, då den mest bara handlar om ett oändligt grovhuggeri med oändlig möda under svett och smuts och damm för ett väldigt begränsat resultat. Målaren kan i det oändliga förfina sin konst intellektuellt och ständigt förädla dess skönhet utan att någonsin behöva bli smutsig eller trött, och resultatet av hans arbete är lätt att bära med sig.

Michelangelo Hör så han förringar mig och Donatello och Ghiberti och sin egen läromästare Verrocchio!

Perugino Nej, Michelangelo, han menar bara, att ehuru han som målare bara kan göra allting vackert kan du som skulptör bara framställa sinnligt barbari.

Sangallo Nu räcker det, mina herrar! Inga slagsmål, om jag får be! Vi är bildade människor!

Botticelli (längst bort, har varit minst framträdande, reser sig nu på en krycka) Mina herrar, vi har haft nog av fejder i vår stad, som ödelagt den nu under femton års barbari och

anarki, som vi minsann har haft nog av, medan vi är de enda som inte besudlat oss med medicéernas fördrivande och Savonarolas blod.

Lionardo Påminn oss om Savonarolas slut, Alessandro. Jag var själv med och tecknade av hans avrättning. Visa oss Florens och den vanliga mänskliga låghet som vi som konstnärer aldrig får befatta oss med.

Botticelli Jag följde med Savonarola från början till slut. Allt han ville var att reformera kyrkan. Il Magnifico själv inbjöd honom till Florens, men hans son Piero missförstod Savonarolas avsikter och inledde hetskampanjen mot honom, som påven Alexander VI sedan gärna tog upp och satte i system, så att han lyckades muta Florens ledning till att förråda honom. Hans munkar försvarade honom i San Marcoklostret och vägrade utlämna honom, men han gav sig själv för att undvika andra människooffer. Myndigheterna försökte på påvens kommando få honom fälld för kätteri, men han hade ingenting att bekänna och kunde inte torteras till att bekänna något. De torterade honom under sexton dagar, och under en av dagarna lades han på sträckbänken fjorton gånger. När de inte kunde framtvinga någon bekännelse fabricerade de en sådan. Sedan kunde de begå ett lagligt justitiemord, och han hängdes och brändes med sina två närmaste medbröder. De hängdes både med rep och kedja, så att kedjan skulle hålla dem hängda medan de brändes levande. Detta gjorde Florens och hela det florentinska folket. Jag har förklarat hela det korrupta sammanhanget i min tavla "Förtalet". Sedan har jag inte velat måla något mera och inte kunnat heller, för jag kan knappt hålla i en pensel längre.

Lippi (dämpat) Vi måste få tillbaka medicéerna. Vi kan inte fortsätta ha denna totala skurkstat där anarki och rofferi dominerar allt.

Sangallo Jag ber er som våra främsta konstnärer, Lionardo, Michelangelo och Perugino, att sluta fred och respektera varandra. Det kostar ingenting, men konsten kan inte leva vidare utan er totala konstruktiva koncentration.

Lionardo Jag lämnar snart Florens ändå igen, så får Michelangelo ha staden för sig själv och sin dominans.

Perugino Jag också. Jag far till Rom.

Michelangelo Jag har fått kallelse dit själv av den nye påven. Vi lär alla tre få mer bråk och gräl med honom där än med varandra.

Sangallo En brodersskål! Vi är alla bröder som konstens hängivna tjänare!

Perugino I ödmjuk tillbedjan av skönheten.

Lippi Skål!

(Alla skålar med varandra, och alla konflikter verkar lagda under bordet.)

Botticelli drar sig tillbaka svårt haltande på sin krycka.)

Akt V scen 1. Rom.

Giuliano Mina vänner, fastän vi har allting att fira är detta snarare åtminstone för min del en avskedsbankett.

Lionardo Ni tänker väl inte lämna oss, Ser Giuliano?

Giuliano Det är just vad jag tänker göra. Jag har spelat ut min roll och ser nu fram emot att få dra mig tillbaka för att helt kunna ägna mig åt mina älskade böcker och konstsamlingar.

Michelangelo Italien klarar sig inte utan er, Ser Giuliano. Ni är den sista riktiga medicén. Om ni lämnar oss blir vi utlämnade åt maktfullkomliga påvar som Julius II

och er bror Giovanni och hans kalle kusin Giulio. Ni är den ende som kunnat föra Lorenzo il Magnificos anda vidare.

Giuliano Det är kanske just därför jag måste dra mig tillbaka. Jag och min far hörde till de provinsiella medicéerna som nöjde sig med att styra och ställa i Florens och höja vår enkla stad till världsrang genom vår innerliga satsning på konst och kultur, litteratur och bildning, kunskap och den nya lärdomen, som sedan dess börjat göra sitt segertåg genom världen, så att fler och fler blir upplysta och med rätta begynner ifrågasätta kyrkan och kristendomen, från vilket min bror inte är något undantag. Han har redan som påve flyttat renässansen från Florens till Rom, varifrån dess konst, kultur och bildning skall spridas ut över hela Europa.

Rafael Det ligger något annat bakom. Ni vill inte dra er tillbaka men nödgas därtill av yttre tvång eller omständigheter.

Giuliano Riktigt, min gode Rafael. Mina lungor har aldrig varit bra. Jag har gjort vad jag har kunnat för min familj och Florens och lett vår restauration där och återinfört staden till den ordning som var min fader Lorenzo il Magnificos, men min påvliga bror ville ha mig hit. Han och vår kusin Giulio har högre ambitioner. Vår familjs dilemma är att vårt öde är makten, som vi föddes till och äger att hantera. Klarar vi inte denna ödets utmaning går det oss verkligen illa, som under vår storebror Piero, som konsekvent misslyckades med allt, vilket kostade oss aderton års exil, men vi klarade prövningen och lyckades ta oss tillbaka. Nu är vi där igen, jag återuppfyllde il Magnificos ställning, och dessutom blev min bror påve, och vår kusin Giulio blir väl påve efter honom. Men makten har vuxit oss över huvudet, och jag vill inte låta mig korrumpas av den, som min bror och kusin villigt låter sig göras. De har krävt att jag skulle inta della Roveres plats som hertig av Urbino, vilket jag har vägrat. Vi har ingen rätt till andras hertigdömen. När jag är död gör de väl ändå Pieros son till hertig av Urbino, men det blir över min döda kropp i så fall. Lyckligtvis har jag inte långt kvar. Härifrån försvinner jag upp i bergen och tillbringar mina sista dagar i min fars underbara villa i Fiesole och försöker finna försoning med min familjs öde. Till det sista som jag kan göra för den värld som vi medicéer varit med om att frambringa är att sammanföra er tre, vår tids främsta konstnärer, och be er för hela konstvärldens skull att hålla sams och hjälpa varandra. Om inte världens ledande skapande andar kan vara eniga och hålla sams, hur skall då världen någonsin kunna finna fred?

Michelangelo Ni begär det omöjliga. Ser Giuliano. Vi är lika olika som tre olika element som inte kan blandas. Lionardo kan inte yttre ett ord om skulptur utan att dödligt såra mig, och Rafael är Peruginos lärjunge, som fördömde mig som sinnlighetens och den dåliga smakens barbariska mästare.

Lionardo Michelangelo, ni gjorde er alltid omöjlig och svårt för oss andra att bevara oss rumsrena i samma rum som ni.

Michelangelo Hör på honom! Så där håller han alltid på! Nedlåtande och odräglig intill den högsta graden av äckel!

Lionardo Ni ser hur världens främsta skulptör är funtad, Ser Giuliano, världens kortaste stubin, ingen humor, ingen distans och rena minfältet med bara bomber i bakfickan.

Rafael Mina mästare, Giuliano försöker ju bara få oss att tolerera varandra! Jag har lärt mig mera av er båda än av Perugino, som i jämförelse med er skicklighet är en manierad diletterant, och hur olika vi tre än är har vi dock en sak gemensamt, och det är arbetet. Vi kan arbeta ihjäl oss alla tre för det skönas sak, och gör det gärna, jag

kanske verkligen lyckas göra det, och det ger oss bara mera livskvalitet och glädje. Vi lever på att förbruka oss. Låt oss fortsätta med det och aldrig ödsla vår ovärderliga livskraft och skapande energi på gräl och konflikter. Det var något som medicéerna gick i första rummet med att visa oss, att aldrig befatta oss med konflikter utan att bara hålla oss till freden till varje pris. Det kan vi göra med att konsekvent hålla oss till vårt arbete.

Giuliano Tack, Rafael. Man kan inte ha mera rätt än du. Jag ber er två ärrade veteraner att ta lärdom av den unge Rafael här, som för er borde representera den alltid friska och sköna ungdom som alltid visar vägen framåt. Jag ber er, Lionardo och Michelangelo, att hjälpa oss på den svåra vägen mot fred och försoning för hela världens del med att börja med att sluta fred med varandra.

Michelangelo (sträcker fram handen till Lionardo) Jag har aldrig förnekat att du är världens främste målare och kanske alltid kommer att förbli det.

Lionardo Och jag har aldrig tvivlat på att det aldrig kan finnas en större skulptör än du.

Rafael (lägger sin hand på deras) Och ni är mina mästare!

Giuliano Det gläder mig. Då kan vi återgå till firandet av medicéernas återkomst till världspolitiken och min äntliga befrielse därifrån.

Lionardo Kom tillbaka, Giuliano.

Giuliano Vem vet. När min farbror Giuliano mördades framför altaret i katedralen föddes jag kort därefter. Om jag nu dör av mina dåliga lungor kanske en ny Giuliano föds längre fram med bättre lungor.

Rafael (höjer sitt glas) Må vi alla leva för evigt!

Lionardo (höjer sitt glas) Med konsten!

Michelangelo (höjer sitt glas) Med det skapande som gjordes möjligt av medicéerna!

Giuliano Tack, mina vänner. Skål! *(höjer sitt glas)*

(De skålar hjärtligt och fortsätter banketten. Giuliano hostar.)

Slut.

Virhamn 14.6.2010.

P.S. Först i februari 2008 kunde det med säkerhet fastställas, att Lorenzo de' Medicis favoritfilosof Angelo Poliziano och Pico della Mirandola båda blev förgiftade genom arsenik, då en äntlig undersökning gjordes av deras kvarlevor med bl.a. DNA-prover. Detta misstänktes från början, nu är det alltså bevisat efter mer än 500 år, medan man fortfarande inte kan veta exakt vem som gjorde det. Man kan bara studera de möjliga motiven.